

Nr 1128

Av herr **Österdahl m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 154, med förslag till särskilt olycksfallsskydd för värnpliktiga m. fl.*

(Lika lydande med motion nr 1302 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 154 föreslås ett särskilt olycksfallsskydd för värnpliktiga, vapenfria tjänstepliktiga och vissa civilförsvarspliktiga som skadas under tjänstgöring. Olycksfallsskyddet avses däremot inte komma att omfatta den frivilliga tjänstgöring för vilken militärsättningsförordningens bestämmelser gäller. Någon egentlig motivering för denna begränsning i olycksfallsskyddets omfattning synes inte förekomma i propositionen. Eftersom skyddet enligt departementschefen bör utformas efter mönster av det frivilliga kollektiva olycksfallsförsäkringssystem som regelmässigt förekommer inom det civila livet och då frivilliga organisationer ofta har tecknat dylik kollektiv försäkring, torde olycksfallsskyddet i viss utsträckning vara säkerställt genom kollektiva försäkringar.

Värnpliktskommittén har uppmärksammat att hemvärnsmännen i motsats till annan frivillig personal inte genom någon form av kollektiv olycksfallsförsäkring är ekonomiskt skyddade för följder av ett under tjänstgöring eventuellt inträffat olycksfall. Det skydd i detta hänseende som kan erhållas genom att militärsättningsförordningen äger tillämpning på den frivillige är enligt värnpliktskommitténs mening ofta otillräckligt. Detta torde få anses ha varit främsta anledningen till att de frivilliga försvarsorganisationerna tecknat en kollektiv olycksfallsförsäkring för sina medlemmar under deltagandet i frivillig utbildning. Vi finner det anmärkningsvärt att hemvärnsmännen inte har något motsvarande försäkringsskydd. Kommittén är medveten om de tekniska svårigheter som är förknippade med ett införande av en kollektiv olycksfallsförsäkring för hemvärnsmännen. Kommittén anser emellertid att denna fråga är av sådan vikt att alla möjligheter bör prövas för att på lämpligt sätt kunna ge hemvärnsmännen och därmed också deras anhöriga det ytterligare ekonomiska skydd som en här avsedd försäkring utgör.

Enligt hemvärnskungörelsen utgör hemvärdet en del av armén och består av militärt organiserade, på frivillighetens väg rekryterade förband etc. Hemvärdet är således inte någon civil organisation i egentlig mening. Några medlemsavgifter tas inte ut. Hemvärdet, vars inkomster huvudsak-

ligen erhålles från vissa stödjande föreningar eller genom gåvor av olika slag, har tydligen inte ekonomiska möjligheter att teckna en kollektiv olycksfallsförsäkring för sina medlemmar. En sådan försäkring blir också avsevärt dyrare från premiesynpunkt än vanliga civila försäkringar, vilket givetvis beror på de risker vid vapnens bruk som hemvärnsmännen utsättes för. Det är inte motionärerna bekant huruvida det också finns andra frivilliga försvarsorganisationer som inte har tecknat kollektiva olycksfallsförsäkringar.

Enligt vår mening är skyddet mot följderna av eventuellt olycksfall under lagstadgad eller frivillig tjänstgöring vid krigsmakten en fråga av stor vikt. Skyddet bör under sådan tjänstgöring vara av samma storleksordning och utgå efter samma regler som för värnpliktiga m. fl. Staten bör garantera detta skydd då den frivillige i sådana fall inte bör vara beroende av någon enskild organisations eller hemvärnets möjlighet att teckna frivilliga försäkringar. Olycksfallsskyddet bör därför utgå även vid frivillig tjänstgöring där militärersättningsförordningens bestämmelser är tillämpliga utom i de fall då kollektiv olycksfallsförsäkring är giltig.

Enligt departementschefen har begreppet olycksfallsskada getts samma innebörd som i yrkesskadeförsäkringen, i vilken till olycksfall i arbetet hänföres jämväl olycksfall vid färd till eller från arbetsstället, såframt färden föranledes av och står i nära samband med arbetsanställningen.

Eftersom de värnpliktiga som reser mellan tjänstgöringsorten och hemorten i samband med permission bör kunna jämföras med arbetstagare som reser till eller ifrån arbetsstället, bör olycksfallsskyddet omfatta även permissionsresor.

Med stöd av vad i motionen anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte uttala

att olycksfallsskyddet även skall omfatta hemvärnsmän och annan personal som deltar i frivillig tjänstgöring och som omfattas av militärersättningsförordningens bestämmelser, såframt kollektiv olycksfallsförsäkring inte är gällande, samt

att olycksfallsskyddet jämväl bör omfatta resor mellan tjänstgöringsort och hemort och vice versa i samband med beviljad permission.

Stockholm den 2 december 1969

S.-O. Österdahl (fp)

Sven Nyman (fp)

K.-A. Levin (fp)

Bo Skårman (fp)